

Onderzoeksgroepen arbeid en gezondheid

Auteurs:

Dr. Nathan Hutting, onderzoeker Lectoraat Arbeid & Gezondheid, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Dr. Yvonne Heerkens, lector Arbeid & Gezondheid, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Onderstaand treft u een overzicht van onderzoeksgroepen in Nederland met een focus op arbeidsparticipatie die onderzoek doen op het terrein van arbeid en gezondheid en die (mogelijk) relevant zijn voor arbeids- en bedrijfsfysiotherapeuten. Gekozen is voor de onderzoeksgroepen waarbij de focus ligt op arbeidsparticipatie. Die Onderzoeksgroepen die zich richten op een bepaalde doelgroep en dan ook (wel eens) een project doen rond arbeidsparticipatie zijn buiten het overzicht gehouden evenals alle groepen die zich met bezighouden met fysiotherapie maar niet specifiek met arbeid.

Universiteiten

- Amsterdam Public Health (APH): <https://www.amsterdamresearch.org/web/public-health/home.htm>
Het APH is ontstaan door het samenvoegen van het EMGO⁺ onderzoek met het volksgezondheid onderzoek van het AMC als gevolg van de samenwerking tussen VUmc en AMC.
Het onderzoeksprogramma Societal Participation & Health is een van de acht onderzoekprogramma's van het APH. Doel is om werkloosheid te voorkomen en om participatie (betaald en onbetaald werk) te verbeteren bij mensen met een chronische aandoening of met complexe werkgerelateerde gezondheidsproblemen.
Programmaleiders: prof.dr. Allard van der Beek (hoofd van de Afdeling Sociale Geneeskunde / VUmc): a.vanderbeek@vumc.nl en dr. Angela de Boer (Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid / AMC): a.g.deboer@amc.uva.nl
- Afdeling Sociale Geneeskunde VUmc: <https://www.vumc.nl/afdelingen/sociale-geneeskunde/>
Een van de vijf programmalijnen van de afdeling is 'arbeid en gezondheid'. Speerpunten binnen de programmalijn 'arbeid en gezondheid' zijn: 1) bevordering van een gezonde leefstijl van werknemers; 2) preventie van werkgerelateerde klachten; 3) werkhervatting na ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid; en 4) kosten en baten van werkgerelateerde interventies.
Voorzitter programmalijn: prof.dr. Han Anema: h.anema@vumc.nl
- Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid / AMC: <https://www.mensenaarbeid.nl/content/coronel-instituut-voor-arbeid-en-gezondheid>
Het Coronel Instituut richt zich op het brede gebied van arbeid en gezondheid. Het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB), het Kenniscentrum voor Verzekeringsgeneeskunde (KCVG) en de Polikliniek Mens en Arbeid (PMA) maken onderdeel uit van het Coronel Instituut.
Het Coronel Instituut richt zich op het beter in kaart brengen van het werkvermogen, de begeleiding van oudere werkenden met name van hen die werken in zware beroepen. En er wordt onderzoek gedaan naar factoren gerelateerd aan stress en werkgerelateerde vermoeidheid.
Hoofd: prof.dr. Judith Sluiter: j.sluiter@amc.uva.nl
- Research Unit SHARE (Science in Healthy Ageing & healthcaRE) / UMCG: [https://www.rug.nl/research/portal/organisations/science-in-healthy-ageing--healthcare-share\(8cca1cd1-a2e4-41b9-b94e-d52411aed67b\).html](https://www.rug.nl/research/portal/organisations/science-in-healthy-ageing--healthcare-share(8cca1cd1-a2e4-41b9-b94e-d52411aed67b).html)
Subunit Public Health Research
De subafdeling GZW - Arbeid richt zich op arbeidsparticipatie en re-integratie van kwetsbare groepen en onderzoek naar de relatie tussen arbeid en gezondheid vanuit een epidemiologisch levensloopperspectief.
Contactpersonen: prof.dr. Sandra Brouwer: sandra.brouwer@umcg.nl en prof.dr. Ute Bultmann: u.bultmann@umcg.nl
Subunit Extremities Pain and Disability

Binnen het centrum Revalidatie richt men zich o.a. op pijnrevalidatie en arbeidsparticipatie. Omdat participatie in arbeid positief samenhangt met gezondheid en welbevinden, past dit onderzoeksthema heel goed in het speerpunt Healthy Ageing van het UMCG.

Contactpersoon: prof.dr. Michiel Reneman: m.f.reneman@umcg.nl

- Afdeling Epidemiologie / Maastricht University: <https://epid.mumc.maastrichtuniversity.nl/epidemiology-1>
De Afdeling heeft twee onderzoeksprogramma's die relevant zijn voor fysiotherapeuten.
De missie van het onderzoeksprogramma Musculoskeletal Disorders (niet specifiek gericht op arbeid), is om kennis te genereren over optreden, prognose en behandeling van mensen met een musculoskeletale aandoening in een transmurale setting, om zo hun gezondheid en welzijn te verbeteren.
Programmалеider: prof.dr. Rob de Bie: ra.debie@maastrichtuniversity.nl
De missie van het onderzoeksprogramma Occupational Epidemiology is om meer kennis te genereren over de relatie tussen gezondheid en werk om zo een bijdrage te leveren aan een meer evidence-based arbozorg. Op deze manier draagt het programma bij aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van werkenden en het verminderen van verzuim en arbeidsongeschiktheid.
Programmалеider: prof.dr. IJmert Kant: ij.kant@maastichtuniversity.nl
- SPRINT@Work, een van de projecten van SPRINT: <https://www.imdi-sprint.nl/huidige-projecten/sprint-work/>
SPRINT@Work is een samenwerking tussen een aantal kennisinstellingen (UMCG, RuG, Hanze Hogeschool, NHL) met een cluster van bedrijven in de biomedische-, zorg- en fitnesstechnologie, multi-media toepassingen, gaming, sensortechnologie en (tele)monitoring. De ambitie van SPRINT@Work is een bijdrage te leveren aan het realiseren van een duurzaam inzetbare arbeidspopulatie in Noord-Nederland.
Contactpersoon: prof.dr. Hans Wortmann: j.c.wortmann@rug.nl
- Afdeling Public Health / Erasmus MC: <https://www.erasmusmc.nl/public-health/>
Occupational health is een van de onderwerpen van de afdeling Public Health. Doel van dit onderdeel is het identificeren van risicofactoren voor slechte gezondheid bij werkenden, de rol van gezondheid bij het krijgen en behouden van werk en het ontwikkelen en evalueren van preventieve interventies die bijdragen aan het langer aan het werk blijven in goede gezondheid.
Hoofd afdeling: prof.dr. Alex Burdorf: a.burdorf@erasmusmc.nl
- Academische Werkplaats Arbeid & Gezondheid van Tranzo / Wetenschappelijk centrum voor zorg en welzijn, Tilburg School of Social and Behavioral Sciences: <https://www.tilburguniversity.edu/nl/onderzoek/instituten-en-researchgroepen/tranzo/academischewerkplaatsen/arbeid-en-gezondheid/>
Onderzoeksprojecten binnen deze werkplaats hebben tot doel arbeidsparticipatie te bevorderen.
Onderzoekslijnen: 1) duurzame inzetbaarheid in werk en preventie van arbeidsuitval; daarbij staat vaak het Capability Model centraal; en 2) arbeidsre-integratie van kwetsbare groepen, met name mensen met psychische problemen.
Contactpersoon: Evelien Brouwers / e.p.m.brouwers@tilburguniversity.edu

Hogescholen

- Kenniscentrum Zorginnovatie / Hogeschool Rotterdam: <https://www.hogeschoolrotterdam.nl/onderzoek/kenniscentra/zorginnovatie/over-het-kenniscentrum/>
Van de lectoraten van het Kenniscentrum Zorginnovatie is het Lectoraat Arbeid en Gezondheid voor arbeids- en bedrijfsfysiotherapeuten de meest interessante.
Het Lectoraat Arbeid en Gezondheid valt onder de onderzoekslijnen Zelfmanagement en Participatie en Evidence-Based Care van het kenniscentrum Zorginnovatie. Het lectoraat is gericht op werkgerelateerde

problemen die veroorzaakt worden door chronische aandoeningen. Het gaat om factoren die de werkhervatting en re-integratie bij mensen met chronische aandoeningen beïnvloeden en interventies die gericht zijn op verbetering van de arbeidsparticipatie bij deze mensen.

Contactpersoon: Harald Miedema: h.s.miedema@hr.nl

- Het Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap / Hanzehogeschool Groningen:
<https://www.hanze.nl/nld/onderzoek/kenniscentra/centrum-ondernemerschap/organisatie/kenniscentrum-ondernemerschap/centrum-ondernemerschap>
Onder het centrum vallen zeven lectoraten, waarvan voor arbeids-/bedrijfsfysiotherapeuten er twee met name relevant zijn.
Het Lectoraat Arbeidsparticipatie richt zich op het grote belang van arbeid voor mensen. Het is belangrijk voor de meer dan 1 miljoen burgers die zijn verstoken van arbeid, dat zij weer aan het werk kunnen komen. Het lectoraat probeert tezamen met de sociale diensten van vier grote noordelijke gemeenten deze vraag te beantwoorden via onderzoek en praktijkinnovatie.
Lector: dr. Louis Polstra l.polstra@pl.hanze.nl
Het Lectoraat Arbeidsorganisatie en Arbeidsproductiviteit ondersteunt organisaties bij het zodanig organiseren van het werk dat tegelijkertijd de prestaties van de organisatie (in kosten, kwaliteit en tijd) en de kwaliteit van het werk verbeteren. Het lectoraat richt zich op de arbeidsorganisatorische omgeving van medewerkers en de daardoor geboden handelingsmogelijkheden en -beperkingen en op de invloed daarvan op motivaties, vaardigheden en gedrag van medewerkers.
Lector: dr. Jac Christis j.h.p.christis@pl.hanze.nl
- Lectoraat Gezondheid en Bewegen / Saxion Hogeschool:
<https://www.saxion.nl/agz/site/onderzoek/lectorat-gezondheid-bewegen>
Arbeid & Gezondheid is één van de drie thema's van het Lectoraat Gezondheid en Bewegen. Projecten richten zich op de (m.n. fysieke) vitaliteit van medewerkers, van preventie t/m re-integratie, waarin technologie als strategisch speerpunt naar voren komt. Ook lopen er projecten waarin leefstijlinterventies worden ontwikkeld in een Living Lab en een project over belasting van mantelzorgers.
Associate lector: dr. André Bieleman: h.j.bieleman@saxion.nl
- Lectoraat Arbeid & Gezondheid, inclusief Bijzonder Lectoraat Arbeidsdeskundigheid / Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN): <https://www.han.nl/onderzoek/kennismaken/revalidatie-arbeid-sport/lectorat-arbeid-en-gezondheid/>
Het Lectoraat Arbeid & Gezondheid kent drie onderzoekslijnen: 1) Duurzame inzetbaarheid van professionals; 2) Optimale arbeidsparticipatie van kwetsbare werkenden; en 3) Deskundig begeleiden van (duurzame) inzetbaarheid.
Lectoren: dr. Josephine Engels: josephine.engels@han.nl en dr. Yvonne Heerkens: yvonne.heerkens@han.nl
Het Bijzonder Lectoraat Arbeidsdeskundigheid heeft ten doel om de positie van de arbeidsdeskundige goed voor het voetlicht te brengen en de arbeidsdeskundigen te ondersteunen en versterken in hun professioneel handelen.
Bijzonder lector: dr. Shirley Oomens: shirley.oomens@han.nl
- Breed Platform Arbeid (BPA)
Het BPA is een netwerk van 28 lectoren van 11 hogescholen rond het brede domein arbeid. Onder het BPA hangt een HRM netwerk en een netwerk Arbeid & Welbevinden. Meer lectoren en andere partijen kunnen aanhaken. Het netwerk heeft een subsidie ontvangen vanuit de platformregeling van SIA. Op dit moment wordt gewerkt aan een kennisagenda. Er is nog geen website, maar daar wordt aan gewerkt.
Contactpersoon: yvonne.heerkens@han.nl

Andere organisaties

- Kennisbank / <https://kennisbank.patiëntenfederatie.nl/>
 De kennisbank is een gezamenlijk initiatief van IederIn, Patiëntenfederatie en MIND (het Landelijk Platform Psychische Gezondheid, de koepel van, voor en door cliënten- en familieorganisaties in de ggz: <http://www.platformggz.nl/lpggz/>).
 In de kennisbank staan honderden vragen en antwoorden over zorg en ondersteuning. Ook staan er vragen en antwoorden in over werk en inkomen. Onder dat kopje vallen: Inkomen uit werk en/of uitkering, Ontslag, Terug naar werk/werk behouden, Werk zoeken, Ziek en arbeidsongeschikt.
- Aandachtsgebied Gezond leven: 'Gezond werken en leven bevorderen' / TNO / Preventie, arbeid en gezondheid: <https://www.tno.nl/nl/aandachtsgebieden/gezond-leven/>
 Bij gezond werken gaat het om: a) veilige en gezonde werkomgeving; b) behouden van gezond, productief en goed gekwalificeerd werk voor de verouderende beroepsbevolking en c) arbeidsparticipatie voor iedereen door een betere samenwerking en effectievere interventies in de regio.
 Directeur: Paulien Bongers: paulien.bongers@tno.nl
- Loketgezondheitleven.nl / RIVM: <https://www.loketgezondleven.nl/gezond-werk/gezondheidsthemas-voor-gezond-werken>:
 Informatie over bewegen en werk, roken en werk, alcohol en werk, voeding en werk, mentale gezondheid en werk, veiligheid en werk, zwangerschap en werk). De site biedt professionals informatie, tips en handvatten om met gezondheid op het werk aan de slag te gaan. De site biedt ook een overzicht met (erkende) interventies die toepasbaar zijn op de werkvloer.
 RIVM Centrum Gezond Leven biedt via het programma Gezond Werk ondersteuning bij het vormgeven en uitvoeren van gezondheidsbeleid in organisaties. Dat doet CGL samen met een netwerk van organisaties die inzetten op duurzame inzetbaarheid van werknemers.
 Informatie: centrumgezondleven@rivm.nl
- Arbeidsdeskundig Kenniscentrum (AKC): <https://www.arbeidsdeskundigen.nl/akc>
 AKC heeft als opdracht professionalisering door en voor arbeidsdeskundigen. Interessant voor alle beroepen die zich bezighouden met arbeidsparticipatie van chronisch zieken is de Bibliotheek arbeidsparticipatie en chronische ziekte: <http://www.bibliotheek-arbeidenchronischeziekte.nl/>. Deze Bibliotheek is ontwikkeld door onderzoekers van het Erasmus Medisch Centrum en het Universitair Medisch Centrum Groningen, in samenwerking met arbeidsdeskundigen. In de Bibliotheek wordt wetenschappelijke kennis over determinanten van arbeidsparticipatie en interventies toegankelijk gemaakt.
- Centrum Werk Gezondheid (CWG): <http://centrumwerkgezondheid.nl/>
 Een centrum dat kennis over werken met een chronische aandoening dicht tegen de praktijk ontwikkelt en verspreidt. Voor werkgevers, werknemers, professionals en (overheids)organisaties. Het centrum coördineert programma's, voert projecten uit en ontwikkelt tools. Aandachtsgebieden zijn onder meer goed werk, gezondheidsmanagement, duurzame inzetbaarheid en werkbehoud/werken met een chronische aandoening.
 Contactpersoon: Paul Baart: p.baart@centrumwerkgezondheid.nl